

Аксьонов Л. В.

Дніпровський національний університет імені Олеся Гончара (Україна)

КОМПЕТЕНЦІЇ ТА НАВИЧКИ ЛІДЕРА В УПРАВЛІННІ ЗМІНАМИ СУЧАСНОЇ КОМПАНІЇ

Сучасний бізнес-світ характеризується швидкими змінами, що включають технологічні інновації, зміни в ринкових умовах, нові законодавчі вимоги та зміни в соціально-економічному середовищі, що вимагає від компаній постійної адаптації та своєчасного реагування на нові виклики.

Лідери, які володіють необхідними компетенціями та навичками для управління змінами, можуть допомогти своїм компаніям успішно адаптуватися до нових обставин, використовуючи зміни як можливості для розвитку та зростання. Вони можуть створювати позитивне середовище для змін, мотивувати свої команди до прийняття нововведень та вести свої організації до досягнення стратегічних цілей. Отже, наукові дослідження, спрямовані на розвиток та вдосконалення компетенцій і навичок лідера, що здійснює управління змінами носять актуальний характер.

Наразі керівники компаній все більше прагнуть позиції топ-менеджерів змінювати на лідерські, перш за все з метою командного успіху в досягненні стратегічних цілей компанії. Для повноцінного лідерства «необхідно володіти сукупністю особистих, професійних, соціальних та комунікативних рис і здібностей, які забезпечують ефективне управління та стійкі взаємовідносини між керівником і персоналом» [1, с. 35]. Серед найбільш значущих лідерських якостей менеджера виділяються професійність, вміння керувати і делегувати, відповідальність, мобільність, чесність, здатність прислухатися до інших й готовність ризикувати.

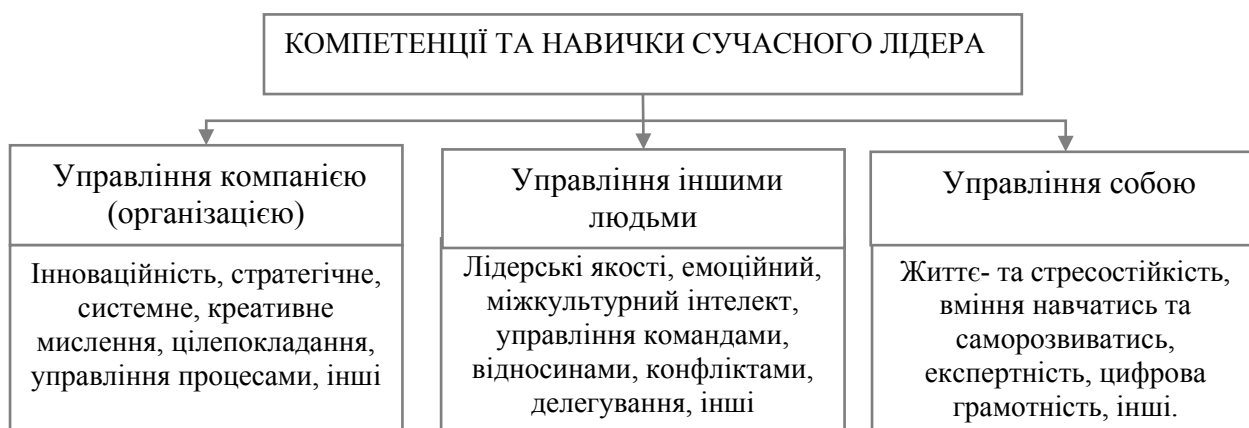
Найчастіше в літературних джерелах та серед менеджерів звертають увагу на наступні компетенції та навички лідера в управлінні змінами: стратегічне мислення, інноваційність, комунікативні навички; гнучкість, відповідальність, рішучість, вміння йти на ризик, делегувати та прислухатись до думок інших, емпатія, тобто вміння виявляти співчуття до своїх співробітників, розуміючи, що зміни можуть викликати стрес та невизначеність.

Однак, сучасний світ розвивається доволі швидкими темпами, що призводить

« ЕКОНОМІКА І МЕНЕДЖМЕНТ 2024 : ПЕРСПЕКТИВИ ІНТЕГРАЦІЇ ТА ІННОВАЦІЙНОГО РОЗВИТКУ »

до змін у менеджменті, управлінські функції автоматизуються, в тому числі з використанням штучного інтелекту, що потребує розвитку нових навичок та компетенцій у менеджерів, які бажають бути справжніми лідерами в своїх компаніях. Отже, основними компетенціями сучасного лідера, який може своєчасно впроваджувати необхідні зміни ефективно долаючи опір з боку персоналу, що потребують розвитку вже зараз, є наступні: 1) володіння сучасними технологіями, які застосовують в управлінні бізнес-процесами; 2) відмова від егоцентризму, лідеру необхідно бути «outcentric», активним і цінним учасником команди; 3) вміння створювати команди, які орієнтовані а результат, оцінювати soft skills співробітників; 4) вміння враховувати культурні, гендерні, національні відмінності співробітників в управлінській діяльності; 5) розвиток емоційного інтелекту, підвищення рівня EQ дає змогу оцінити різні сторони співробітників та свої власні, підвищує здатність знаходити вихід з кризових та конфліктних ситуацій, через бачення ситуації з точки зору інших.

Звісно, сучасний керівник-лідер команди повинен володіти більшою кількістю навичок та компетенцій ніж наведено вище, які можна розподілити на три групи відповідно до моделі компетенцій SHRM (рис. 1).

Рис. 1. Компетенції та навички сучасного лідера за моделлю компетенцій SHRM

За даними дослідження агенції з інвестицій у людський капітал АРТ у партнерстві з «Європейською асоціацією програмного забезпечення» «Потреби в навчанні та розвитку менеджерів 2023» серед десяти управлінських компетенцій, які потрібно розвивати вже зараз, майже 80% опитаних респондентів назвали управління змінами та лідерство та навігація. При цьому 95% опитаних

зазначили, що навчання і професійний розвиток управлінців є актуальною задачею [2].

Зростання вимог до формування лідерських якостей, професійних навичок та компетенцій сучасних керівників та менеджерів задають тренди на ринку бізнес-освіти. Українські бізнес школи та освітні платформи, такі як UCU Business School, LABA, Prometheus, відмічають все більше звернень із замовленням навчання для управлінського персоналу різного рівня, а майже половина їхніх навчальних програм було спрямовано на формування та розвиток управлінських компетенцій.

Отже, розвиток компетенцій та навичок лідерів стає запорукою ефективного та результативного управління змінами в сучасних компаніях.

Список використаних джерел:

1. Прочан А.О. Значущість лідерських якостей менеджера як запорука позитивних змін на підприємстві. *Наукові записки Львівського університету бізнесу та права. Серія економічна. Серія юридична.* 2022. Вип. 32. С. 31-36.
2. Кот М., Альхімович О. Управління змінами, прокачування лідерства та бачення стратегії – основні компетенції для сучасного керівника. URL: <https://forbes.ua/leadership/yaki-navichki-neobkhidno-rozvivati-menedzheram-shchob-vistoyati-pered-viklikami-neviznachenosti-20102023-16810>
3. Гринько Т.В., Гвініашвілі Т.З., Загинайло В.А. Роль лідерства та комунікацій у забезпеченні розвитку сучасних підприємницьких структур. *Бізнес-інформ*, 2022. № 5. С. 77-83.

Бірюкова П. В.

Дніпровський національний університет імені Олеся Гончара (Україна)

ЕКОНОМІЧНА БЕЗПЕКА ПІДПРИЄМСТВА ТА ЇЇ СКЛАДОВІ

У сучасних ринкових реаліях господарювання питання забезпечення економічної безпеки набуває вкрай важливого значення для всіх суб'єктів підприємницької діяльності та інших видів економічної активності.

Економічна безпека підприємства являє собою стан захищеності його життєво важливих інтересів від внутрішніх та зовнішніх загроз (джерел небезпеки). Такий стан формується керівництвом та працівниками підприємства шляхом